

Bajzáth Mária tanító, tanár, neveléstudományi bölcész, mesepedagógus, a Népmesekincstár Mesepedagógia Műhely szakmai vezetője

Népmesekincstár mesepedagógia a nevelés-tanítás szolgálatában

Mesét mondani átváltoztató varázslat. A hétköznaphöz ünneppé, a profánból szagrális, a pedagógusból vagy szülőből mesélő lesz, a szoba vagy tanterem mesekuckóvá válik, a reggel estébe fordul, a gyáva megbátorodik, a gyenge megerősödik, a kicsi megnő, a mesehallgatóból hős lesz. A mindennapok pedagógiai gyakorlatában, legyen szó családi vagy intézményes nevelésről-tudásátadásról, nélkülözhetetlen és semmivel sem pótolható pedagógiai „varázsszerszám”, élmény és örömforrás a népmese.

A hétköznapi pedagógiai gyakorlata, neveléstudományi elméletek, a népköltészeti alkotások és a hagyományos (népi) nevelés-tudásátadás együtt inspiráltak a Népmesekincstár mesepedagógia program kidolgozására is, amelyet két évtizedes tanítási és pedagógiai gyakorlat, valamint elméleti felkészülés előzött meg, a neveléstudomány és a népmesék terén egyaránt. A módszerben a gyerekek állnak a középpontban, a népmesék és népköltészeti alkotások őket szolgálják-segítik-fejlesztik. Összekapcsolásuk biztosítja azt az öröm- és élményalapú nevelési és tanítási lehetőséget, amellyel a test, a lélek és az értelem egyaránt fejleszthető.

A Népmesekincstár mesepedagógia alapját a mesehallgató gyerekek életkori sajátosságai, az őket foglalkoztató kérdések, a népmesék és népköltészeti alkotások összekapcsolása képezi. Ezt egészítik ki a mondókák, népi játékok, népdalok, találós kérdések, egy-egy komplex mesefoglalkozás, téma, tananyag vagy projekt keretében.

A naponta ismétlődő mesélés-mesemondás-meseolvasás és mondókázás, a pedagógus vagy szülő közös játéka, tánca, éneklése a gyerekekkel minden résztvevő számára örömforrást jelenthet.

Bumberák Maja mesemondó, mesegyűjtő, a Magyar Művészeti Akadémia ösztöndíjasa, a Meseszó Egyesület alapító tagja.

Hagyomány és modernitás, a mesemondás helyzete Magyarországon

A magyarországi mesemondás és történetmesélés színterét közelebbről megvizsgálva érdekes kettősséget találunk. Egyrészt a magyar folklór csodálatos mesemondói hagyománnyal

büszkélkedhet, és a magyar mesekutatás is világhírű, másrészt a nemzetközi szintén már évtizedek óta működő mesemondó mozgalom vagy más néven a revival mesemondás jelensége csak nemrégiben kezdett gyökeret eresztetni hazánkban. A mesék, a mesemondás világában sok minden kavarg. Sokféle irányzat van jelen, és a különféle mesével foglalkozó csoportok más-más szempontokat tartanak fontosnak, attól függően, hogy mely területről érkeztek, mik a korábbi tapasztalataik, milyen tudományos paradigmába ágyazódnak, és milyen módon akarják használni a meséket.

A mese, mesemondás, történetmesélés (storytelling) egyre inkább kedvelt és virágzó műfaj. Hol vagyunk, és hogyan szerepelünk mi ebben a történetben? A lebutított, mesekönyvnek látszó tárgyaktól a tudományos igényű cikkekig sok minden megtalálható ebben a világban.

A születőben lévő mesemondó mozgalom részeseként és aktív résztvevőjeként szeretném összefoglaló bemutatást adni az elmúlt 10-15 év jelenségeiről. Mesemondó vagyok.

Előadásomból, ígérem, nem fognak hiányozni a konkrétumok és a személyes történetek.

Gregus László mesemondó

Mesélek kicsiknek, mesélek nagyoknak, mesélek mindenkinek, aki szereti a meséket, a történeteket. És ugyan ki ne szeretné?

Járom a világot, oldalamon az elmaradhatatlan mesetarisznyával, amelyből nem csak a mesék, de egy-egy hangszer is előkerül alkalomadtán. S ha felcsillannak a meselátó szemek, bizony, tudni lehet, hogy aki hallgatja a mesét, maga is mesehőssé változott, valami nagy varázslat történt!

Klitsie-Szabad Boglárka néprajzkutató, a Hagyományok Háza Népművészeti Módszertani Műhely – Folklór Osztályának munkatársa, népmese szakelőadó. A Meseszó Egyesület tagja, mesemondó, a Népművészet ifjú mestere.

„....ahol a madár se jár.....” – élőszavas mesemondás a magyar néphagyományban – régen és ma

Az előadás a táncházmozgalom elméleti alapvetéseinek áttekintésével von párhuzamot a revival népmesemondás és a népművészet más területeinek napjainkbeli helyzete között. Az előadásban az élőszavas mesemondás különböző értelmezési kereteivel, kategóriáival is foglalkozom.

Dr. Nagy Attila pszichológus, szociológus, a Magyar Olvasástársaság tiszteletbeli elnöke

„Mint a szél, vagy mint a gondolat?” (Kitekintés 15 év után)

2004 júniusában érkezett hozzám az ötlet Százhalombattáról, amelyet nyomban örömmel fogadtam, s amelyről már 2004 őszén a Hunra Tanács döntést hozott: évente, szeptember végére meghirdetjük, megszervezzük „A népmese napját”. Ünnepi alkalomnak tartjuk, hogy immár 15. alkalommal találkozunk azonos céllal. Nem feladatunk a mögöttünk hagyott másfél évtized történetének felvázolása, csupán tényeket, helyszíneket, véletlenszerű pillanatképeket villantunk fel. A jelzett időszak korrekt rögzítésének és mérlegelő értékelésének felelősségét másra hárítjuk.

A termékeny folytatás reményét, hitét erősítendő egy rövid összegzésben szólunk a közös történetek megtartó, különösképpen mentálhigiénés, gyógyító erejéről. Például Ludwig Muth szerint a szorgalmas olvasók többnyire boldogabbak. „Bizonyára nem azért, mert kevesebb sorscsapás éri őket, hanem sokkal inkább azért, mert olvasmányaik sora megtanította őket arra, hogy a nehézségeket hogyan építsék be értelmesen az életükbe; és mert a könyvek gondolat- és képi világával folyamatosan szembesülve érettebb emberekké formálódtak.”

Otto Betz: A legtöbb mese valamilyen utazást beszél el. A mesék megmutatják, mi minden rejlik lehetőségként bennünk, emberekben. Megerősíteni magunkban a reményt és a bizakodást, hogy az életutunkon mindünkre váró akadályok leküzdhetők. Szólunk még az élet értelmének kereséséről, sok egyéb mellett a hallgatóban, az olvasóban elinduló azonosulási folyamatokról, a mese az egyén legmélyebb gondjait visszatükröző, felvillantó funkciójáról.

Végül az előttünk álló feladatok, lehetőségek csokorba gyűjtése után egy mese rövidített változatával köszönjük meg a hallgatóság türelmét.

Szávai Ilona alapító főszerkesztő (Fordulópont)

Kerekasztal-beszélgetésben vesz részt.

Vaskor Gréta család-és párterapeuta; metamorphoses meseterapeuta.

Mondj egy mesét! Hogyan segítenek a történetek? Módszerbemutató: metamorphoses meseterápia

Mesék. Sok területen segítenek a mesei történetek – gyerekeknek és felnőtteknek. Lehet hallgatni, lehet mesélni őket, lehet velük játszani, sokféle módon kapcsolódni hozzájuk. A mesékkal lehet „dolgozni”, a mesékkal való munka segíthet különböző élethelyzetekben való elakadásban, nehézségekben, életkérdésekben. Minden történet egy-egy emberi élethelyzetre adott válasz. Minden mese egy megoldási út, „módszertan”. A metamorphoses meseterápia egyik alapvetése, hogy minden élethelyzetnek van egy mesei megfelelője, párja. A feladat nem kevesebb, mint megtalálni a megfelelő mesét a hozott problémához, élethelyzethez, elakadáshoz. A feladat nem kevesebb, mint megnyitni az utat a mesével való kapcsolódáshoz: beléptetni a klienst, megtalálni a pontos mesei helyszínt, végigkísérni a mesemunkát, majd visszatérni a meséből. A mese adja a keretet, a felületet, mutatja az utat. A meseterápia tulajdonképpen nem más, mint figyelmesen végigkísérni a klienst ezen az úton. Mondj egy mesét – mondd el a meséd!